

Arbetslöshetsskyddet vid långvarig arbetsförmåga

I allmänhet utgör ett gällande arbets- eller tjänsteförhållande ett hinder för utbetalningen av arbetslöshetsdagpenning. Arbetsförmåga kan dock innebära att undantag görs. För att arbetslöshetsdagpenning ska beviljas trots gällande arbetsförhållande förutsätts att personen ifråga har lyft sjukdagpenning den maximala tiden. När den maximala tiden är slut ska man ansöka om sjukpension. Dessutom behövs ett intyg av arbetsgivaren över att det inte finns möjligheter att erbjuda personen ifråga ett sådant arbete som är lämpligt med tanke på hans arbetsförmåga.

För att få dagpenning måste man anmäla sig som arbetssökande på arbets- och näringsbyrån (TE-byrån). Man kan anmäla sig som arbetssökande genast när sjukdagpenningsperioden tar slut, och det lönar sig att göra det, så att arbetslöshetsdagpenning kan betalas för den tid som åtgår till handläggning av pensionsansökan. Man bör anmäla sig som arbetssökande senast då man fått meddelande om avslag på ansökan om sjukpension. Man borde inte skjuta upp anmälan på grund av eventuella besvär över pensionsbeslutet, eftersom arbetsförmåga är ett godtagbart skäl till frånvaro från arbetsmarknaden (dvs. till att man inte har avlönat arbete trots att man inte är arbetssökande) endast fram tills pensionsanstalten ger sitt första beslut. Efter ett negativt pensionsbeslut finns det inte längre något med tanke på arbetslöshetsskyddet godtagbart skäl till frånvaro från arbetsmarknaden. Efter sex månader sådan tid förlorar man den rätt till inkomstrelaterad dagpenning som man tidigare har förtjänat in. Dessutom kan följden bli en av TE-byrån pålagd karens.

Utbetalningen av dagpenning upphör om sjukpensionen beviljas fullt ut. Om pensionen beviljas retroaktivt, återkrävs det dagpenningsbelopp som betalats ut för samma tid. Den inkomstrelaterade dagpenningen är ofta större än pensionen, men den delen som överstiger pensionen återkrävs inte. Partiell sjukpension liksom också pensioner som betalas från utlandet och är baserade på full eller partiell arbetsförmåga utgör inget hinder för utbetalning av dagpenning, utan de avdras från dagpenningen. För den retroaktiva tiden återkrävs likaså den del av dagpenningen som motsvarar pensionen. Ansökan och beviljande av pension måste meddelas arbetslöshetskassan så att kassan kan meddela pensionsanstalten att inkomstrelaterad dagpenning betalas ut. Genom detta förfarande kan pensionen kvittas med arbetslöshetskassan. Om arbetslöshetskassan inte får något meddelande återkrävs det belopp som motsvarar pensionen direkt av medlemmen.

Att anmäla sig som arbetssökande när man är arbetsförmögen kan kännas frustrerande, men lagen förutsätter det. Arbetslöshetsskyddet för arbetsförmögna finns för att förhindra att någon faller igenom maskorna när han eller hon inte kan utföra sitt arbete men inte heller är berättigad till full sjukpension. TE-byrån beaktar i sin service de begränsningar som hälsotillståndet orsakar.

Marjaana Maisonlahti

jurist

Lärarnas arbetslöshetskassa